

گزارش خبری،

نخستین برنامه شام آشنایی با آفریده های ادبی و:

بر اساس فراخوان اتحادیه انجمنهای افغانها در هالند و انجمن آینده مردم به تاریخ 14 جنوری 2012 نخستین برنامه شام آشنایی با آفریده های ادبی برونمرز و رسانه های درونمرز (افغانستان) به اشتراک بیشتر از دوصد تن از شاعران، نویسندگان، تحلیلگران و منتقدان ادبی افغان از کشورهای هالند، امریکا، آلمان، بلجیم، سویدن و انگلستان به هدف ایجاد زمینه شناسایی آثاری چون، رُمان، تاریخنگاری، مجموعه شعر، داستان، مجموعه مقاله ها و پژوهشهای ادبی و هنری و هم چنان سایر ژانرهای ادبی و فرهنگی از سوی آفریننده گان آن ها در شهر دُوردرخت Dordrecht کشور هالند تدویر یافت.

نمایی از جایزه مطبوعاتی شام آشنایی با آفریده های ادبی برونمرز و رسانه ای آزاد درون مرز (افغانستان) بخش نخست برنامه را گوینده توانا، فوزیه میتر، ژورنالیست و نطابق رادیو- تلویزیون، گرداننده کرد. این همایش، با سخنان طارق پیکار رییس انجمن آینده مردم و مسوول کمیسیون فرهنگی اتحادیه انجمنهای افغانها در هالند، آغاز و ولی محمد شاهپور رییس اتحادیه انجمنهای افغانها در هالند آن را افتتاح نمود. آنان، طی سخنان فشرده، پیرامون برگزاری برنامه و ترکیب دعوت شده فرهنگیان تماس گرفته، از تلاشهای انجام یافته، جهت تأمین اشتراک دو تن از برازنده گان عرصه فرهنگ از داخل کشور هر یک: محترم غلام دستگیر هژبر، ژورنالیست و منتقد ادبی، عضو هیئت رهبری گروه هماهنگی رسانه ها در افغانستان و مدیرمسوول ماهنامه راه آینده و محترم کاوه جبران، شاعر، پژوهشگر و منتقد ادبی، عضو انجمن قلم و کاشانه نویسندگان افغانستان، یاد کرده، ابراز داشتند، که نسبت عدم صدور به موقع ویزه های شان نتوانستند در کار برنامه سهم حضوری گیرند، اما، با استفاده از امکان انترنیتی پیام شان را عنوانی اشتراک کننده گان همایش ارایه کرده، ضمن شادباش به شرکت کننده گان از وضع حاکم بر رسانه ها و دشواریهای موجود در این عرصه، یاد آور شده و فرمودند: که "رسانه های غیردولتی، طی یک دهه مبارزه فرهنگی توانسته اند، با متقبل شدن خطرها و خساره های گونه گون، متعهدانه، در سمتی و بیدارسازی افکار عامه، بازتاب نگاههای انتقادی نسبت به کارکردهای ناسالم مقامهای دولت و مراکز محلی قدرت و هم اطلاع رسانی شفاف به جامعه عمل نمایند."

هم چنان، شماری دیگری از فرهنگیان و نهادهای اجتماعی از افغانستان، هالند، انگلستان، استرالیا، فرانسه، جمهوری فدراتیف روسیه، اتریش، کانادا و بلجیم، که روی دلایلی نتوانسته بودند، در برنامه اشتراک نمایند، با ارسال پیامهایی از این اقدام پشتیبانی نمودند. که از جمله میشود، از پیام پوهاند دکتور مجاور احمد زیار، نویسنده و زبانشناس- توسط ننگیالی بخرکی،- پیام داکتر اسدالله شعور- توسط صالحه و هاب و اصل،- پیام داکتر عبدالله نابی- توسط طارق پیکار،- پیام و نمونه کلام کریمه شبرنگ شاعر و ارسته از بهارک ولایت بدخشان- توسط جمیله زمان انوری،- پیام داکتر نوراحمد خالدی با نمونه شعرش،- توسط فوزیه میتر،- پیام غوث الدین میر رییس کانون فرهنگ افغان در اتریش و پیام داکتر فرید طهماس با نمونه طنزش، که عنوانی اتحادیه انجمنهای افغانها در هالند و به مناسبت این همایش مواصلت نموده بود، به خوانش گرفته و با گرمی مورد استقبال قرار گرفت.

{چون در نظر است که رسالهء مجموعهء اسناد، پیامها، سخنرانیها، سروده ها، بیوگرافیها و فهرست آفریده های شاعران، نویسنده گان، تحلیلگران و منتقدان ادبی شرکت کننده در برنامه انتشار یابد، لذا در این گزارش فشرده، از بازتاب محتوای پیامها اجتناب مینماییم.}

بخش بعدی برنامه، به وسیله گوینده و شاعر موفق، فریبا صادق آتش پیش برده شد.

در این بخش {27} تن از شاعرانی که ثبت نام نموده بودند، با آثارشان به وسیله گوینده، فشرده به معرفی گرفته شد. از جمله شاعرانی چون: داکتر حمیرا نکهت دستگیرزاده دارندهء مجموعه های {آفتاب آواره و غزل}، عزیزه عنایت دارندهء مجموعهء شعری {سیر زنده گی، فروغ سحر، اندوه غریبان}، فریبا صادق آتش، صالحه وهاب واصل دارندهء مجموعهء {مروارید گمشده}، مریم عاکفی، عظیم شهبال نوایی دارندهء مجموعه های {صخره و موج، چهره ها و خاطره ها و 8 اثر دیگر}، محمد عظیم ایوبزی دارندهء مجموعهء شعری {پگاه} و مژگان ساغر شفا دارندهء {مجموعه شعری حاوی غزلیات و اشعار نیمایی و یک کتاب داستانی} شان را با سخنرانیها، آفریده ها و نمونه های کلام شان دکلمه نمودند، که مورد استقبال شایان قرار گرفتند، از جمله طنزنویسان هارون یوسفی و فرید سیواش هم برآمدها و گپهایی داشتند، هم چنان مجموعهء شعری کاوه جبران تحت نام {آفتاب تعطیل} به وسیله عفران بدخشانی شاعر و منتقد ادبی مورد نگرش و ارزیابی قرار گرفت و نمونه هایی از متن آن به خوانش گرفته شد.

بعد از اجرای پارچه های رباب و تبله توسط هنرمندان جوان و مستعد، کاوش زوبین و سهراب عزیز بخش سوم برنامه آغاز گردید.

در این بخش که توسط عفران بدخشانی شاعر و منتقد ادبی، گرداننده گی میشد، نخست آثار، آفریده ها و کتابهای {60} تن از نویسنده گان، تحلیلگران و منتقدان، ژورنالیستان و مسؤولان رسانه ها که بالغ بر {80} اثر میشد و نمونه آن ها در سالون بالایی میزی قرار داشت، به معرفی گرفته شد، که میتوان از نویسنده هایی چون: تهمینه عاکفی ژورنالیست سرویس خبری "ان. او. اس." رادیو- تلویزیون دولتی هالند، راپورتر زبان هالندی و و دارندهء رُمان به زبان هالندی، مشعل حریر نویسندهء کتابهایی: {قدمی در کوچه های آشنا، پیراهن نیلی و شب، سپیده ها این جا آرام اند، در شگفتی یک گمنام}، ننگیالی بخرکی نویسندهء {دکندهار فولکلور، د افغان- انگلیس په درو جگرو کی رزمی ادبیات، د پښتنو ډیر لرغوني ادبي ستوري او لرغوني ادبیات، د محمد علم بخرکی د ژوند ځینی برخي، د شعرونو لومړی ټوک، د شعرونو دوهمه مجموعه یا تولگه، د افغانستان معاصر تاریخ، د پیروژي داستان، پښتو ژبه یوه آریایی ژبه ده نو پښتانه څوک دي؟، ادبیات دری (دستور زبان دری)، د پښتو ادبیات گرامر چه په تدریسی توگه لیکل سوی دی}، احمد بشیر دژم نویسندهء کتاب ستاره های آریانا {مجموعهء تصویری و زنده گینامهء هنری هنرمندان موسیقی افغانستان در 1400 صفحه و دو جلد}، نور وجوهات نویسندهء {اساسات موسیقی هندوستانی}، پوهنیار بشیر مؤمن نویسندهء {برخی مسایل جامعه شناسی و اصطلاحات و...}، استاد عزیز آماج، نویسنده و پژوهشگر مسایل ادبی و رساله های درسی زبان دری برای اطفال وطن گمکرده افغان او د بهر میشتو افغان ماشومانو لپاره پښتو لوست، یاسین بیدار نویسندهء تحلیلهای سیاسی، استراتژیک و دیپلوماتیک و کتابهای "هند، جنبشها و احزاب سیاسی" در ماه حوت سال 1370 در کابل به چاپ رسید، ترجمهء کتاب تلک خرس نوشتهء دگروال یوسف، مسؤول افغان بیرو در آی. اس. آی. پاکستان که پس از چاپ در سال 1992 تحت عنوان "پرتگاه خرس" نامگذاری کرد، مجموعهء مقالات 30 مقاله است، تحت عنوان "سایه روشن" چند ماه قبل در کابل از چاپ برآمد، سمیع رفیع نویسندهء ابوالمعانی میرزا محمد عبدالقادر بیدل، نقد شاعر آینه ها در 640 صفحه، با بیدل، سخنرانیها در نشستهای انجمن: در 305 صفحه، سعدی، درخت پربری از بوستان معرفت در 2 جلد، نوید سحر، مجموعهء اشعار در 238 صفحه، با بیدل، سخنرانیها، در 240 صفحه و بیشتر از 12 مقالهء تحلیلی و دهها مصاحبه، شفیع الله کارورز خاوری نویسندهء افغانستان سرزمین افراط و خشونت، چرا پس مانده ایم- بررسی عوامل عقبمانده گی در افغانستان، الفبا برای کودکان و سالمندان، سلیمان راوش نویسندهء نام و ننگ، تولد دوباره خراسان کهن در هزارهء نو در سه جلد، سیطره 1400 ساله اعراب بر افغانستان در دو جلد، سه واکنش تکاوران تیزپوی خرد در خراسان، مجموعهء شعری تولد فجر و صدها پژوهش و مقالهء تحلیلی، بشیر عزیز، نویسندهء نوز، انگیزه و رسالت فرهنگی، داکتر خلیل داد، نویسندهء زامداری امیرحبیب الله کلکانی، مخفیگاه، اسناد محرم کمیته مرکزی حزب کمونیست اتحادشوروی دربارهء جنگ افغانستان، بر علاوه مقاله های گونه گون دیگر را پیرامون افغانستان، کمکهای انکشافی اروپا و هالند به افغانستان، پناهنده گان خارجی و منجمه افغانهای مقیم هالند به زبان هالندی نوشته و یا ترجمه نموده است، قادر مُراد، نویسندهء صدایی از خاکستر، مجموعهء داستان کوتاه شامل 25 داستان محل چاپ پشاور، سال چاپ 1374، رفته ها برنمیگردند مجموعهء داستان کوتاه و بلند شامل سیزده داستان محل چاپ پشاور سال 1376، رمان فشردهء سرمه و خون، دختر شالیهای سبز شامل چهار داستان کوتاه و بلند محل چاپ پشاور سال 1386، شمعهء تا آخر میسوزند شامل ده داستان کوتاه محل چاپ تهران نشر آتنا سال 1384، تاغه تیمورچی ترجمهء داستانهایی برگزیده به زبان اوزبیکی محل چاپ بلخ. مترجم ذاکر عمری مقیم آلمان، رمان برگها دیگر نفس نمیکشند محل چاپ پشاور، پروفیسور رسول رهین، نویسندهء آثار: آریانای برونمرزی، نبیل شمیم، نویسندهء ناله های پناهجویان، پوهاند احمدشاه جلال، نویسندهء سیمای محیط زیست افغانستان، فاروق کارمند، نویسندهء اثر ترجمهء پلان مارشال به دری که در محفل حضور داشتند، یاد آور شد.

سپس دوتن از پیشکسوتان عرصه ادبیات در بخشهای نویسنده‌گی و تحلیل و نقد ادبی هریک پروفیسور عبدالرسول رهین استاد زبان دری و سرمحقق ننگیالی بخرکی نویسنده و تحلیلگر مسایل اجتماعی پیرامون اهداف و دورنمای ادبیات به ویژه در زبانهای دری و پشتو منحصراً سخنرانان رهنموددهنده این بخش ضمن معرفی کارکردها و آثارشان باب سخن را گشودند، بعد از آن شماری از نویسندگان و فرهنگیان چون: مشعل حریر، سمیع رفیع، بشیر دژم، نور وجوهات که موقع یافتند داشته‌ها و آثارشان را شخصاً به شاملان همایش به معرفی گرفته، پیشنهادها و نکته‌نظرهایشان را بیان داشتند.

از جمله، آقای نور وجوهات که از امریکا تشریف آورده بودند، موضوع افتتاح شبکه جهانی تازه تلویزیونی را به آگاهی رسانید، که مورد استقبال گرم اشتراک‌کننده‌ها از سرتاسر اروپا قرار گرفته و نماینده‌های سازمانهای اجتماعی و عده‌های همکاری با این شبکه را که به جای صدای افغان به فعالیت ادامه خواهد داد، سپردند.

برای 50 تن از شخصیت‌های فرهنگی چون: پروفیسور عبدالرسول رهین، داکتر حمیرا نکهت دستگیرزاده، تمینه عاکفی، مریم عاکفی، مشعل حریر، نور وجوهات، بشیر دژم، پوهاند احمدشاه جلال، بشیر عزیززی، سلیمان راوش، عظیم ابویزی، ننگیالی بخرکی، عزیزه عنایت، فریبا صادق آتش، سمیع رفیع، صالحه و هاب واصل، عفران بدخشانی، زمان الدین زمره، عظیم شهبال نوابی، عمر سلیم، محمد ظاهر آشکارا، پوهنیا بشیر مؤمن، یاسین بیدار، عنایت الله نبیل، شفیع الله کارورز خاوری، داکترخلیل و داد، قادر مرادی، سید نبیل شمیم، فاروق کارمند، فضل الرحیم رحیم، فوزیه میترا، جلال پیروز، ضیا رهین، مصطفی روزبه، جمیله زمان انوری، فرید سیاوش، غلام دستگیر هژبر، کاوه جبران، مژگان ساغر شفا، ناهید صدیق علمی، صدیق وفا، طارق پیکار، سیده طلوع، سهیلا زحمت، زرغونه پوپل، اسماعیل جمشیدی، داکتر آصف هوتکی، بلقیس عظیمیار، صفیه احمدی و سینا عزیززی که منحصراً آفریننده‌های اثر ادبی و یا برگزارکننده‌گان در خدمت هموطنان خویش قرار داشته و در عرصه هنری و فرهنگی پیشگام و ممتاز میباشند، به دریافت جایزه مطبوعاتی به مناسبت شام آشنایی با آفریده‌های ادبی مفتخر گردیدند.

جایزه یاد شده، از جانب سفیر افغانستان در هالند، رییس، معاون، سکرتر مسوؤل، هیئت اجراییه، هیئت رهبری و نماینده‌های شورای مشورتی اتحادیه انجمنهای افغانها در هالند و هم‌چنان شماری از شخصیت‌های فرهنگی به برنده‌گان در بخشهای گونه‌گون توزیع گردید.

قابل یادآوریست، که بر اساس پیشنهاد مسوؤل کمیسیون فرهنگی اتحادیه، و آرایه جدول برای کسب عضویت در این کمیسیون، تعداد 45 تن از فرهنگیان از شهرها، انجمنها و کشورهای مختلف ثبت نام نموده‌اند، که در نخستین اجلاس این کمیسیون از آن‌ها دعوت و پلان کار کمیسیون فرهنگی اتحادیه زیر نظر و به مشوره آن‌ها آماده خواهد گردید. در جریان همایش، شماری از کتابها، رساله‌ها و مجله‌های ادبی و فرهنگی مانند: کتاب گوهر اصیل آدمی نوشته محمدعالم افتخار، صخره و موج یازدهمین مجموعه شعر از عظیم شهبال، بانو فصلنامه فرهنگی و اجتماعی زنان افغان در اروپا، ابوالمعانی میرزا عبدالقادر بیدل، نقد شاعر آینه‌ها، نوشته سمیع رفیع، سیمای محیط زیست افغانستان، نوشته پوهاند احمد شاه جلال، نشریه هالندی زبان جوانان بیدار، نشریه آینده و شماری از کتابها و نشریه‌های دیگر برای شماری از شرکت‌کننده‌ها توزیع و یا به اشتراک‌کننده‌گان رسانیده شد.

در پایان، سلیمان راوش پژوهشگر، تاریخنگار و یک تن از پیشکسوتان ادبیات دیدگاههایش از جریان همایش و آفریده‌های ادبی را چنین بیان داشت: «محفل شام آشنایی با آفریده‌های ادبی که از سوی اتحادیه انجمنهای افغانها در هالند، فرا خوانده شده است، در حقیقت الگوی خوب برای تبادل نظرهای فرهنگی بوده و به دست اندرکاران آن (رهبری اتحادیه به ریاست جناب ولی محمد شاهپور، صدیق وفا، خانم ناهید علمی و طارق پیکار) که در سازماندهی برنامه تلاش پیگیر نموده‌اند، تهنیت میگویم. در جریان برنامه همه دوستان فرهنگی ما (شاعران، نویسندگان، تحلیلگران و منتقدان ادبی) داشته‌هایشان را پیشکش نمودند، که کار نیک شد، اما، از جمله کارهای عفران بدخشانی، مریم عاکفی، هارون یوسفی، مژگان ساغر شفا و چندتای دیگر از دل برخاست و به دل نشست.

در طول دهه‌ها، نویسنده، ژورنالیست، تحلیلگر و شاعر ما به چند مشکلی گرفتار بودند، که یکی آن هم خودسانسوری بوده است. در بیان حقیقت و بیان واقعیتها نسل جوان انتظار داشتند، که شاعر و نویسنده ما باید نقش براننده میداشت، که چنان نشد، دشواری دیگر، در برابر نویسنده و شاعر فقدان تعیین هدف و مقصد میباشد، که در بسا موارد چنین نبوده است، یک اثر هنری وقتی نیکوست، که زاده یک ضرورت باشد، اگر به اساسات نویسنده‌گی نظر اندازیم، ما در افغانستان کمتر نویسنده داریم، به تاریخ اروپا نظر اندازید و ببینید، که چگونه ادبیات سیر پیشرونده را گذرانید، ما هم در دهه 40 خورشیدی هم زمان توانستیم آزادی نسبی را تجربه نماییم.

در ایران، نویسنده‌های زیادی به تناسب منطقه ظهور نمودند، مرتضی راوندی دهها جلد کتاب نوشت، ذبیح الله صفا هم چنان و دهها نویسنده دیگر و سلیلی از کتاب از ایران به افغانستان سرازیر شد، اما ما چه کردیم؟ میگوییم تاریخ پنجهزارساله داریم، در این 5 هزارسال، پنجاه رمانی را نشان دهید، که به اساسات نویسنده‌گی و پژوهش مدرن همگام باشد، در پنجاه سال اخیر پنج رمان را نشان دهید، دیوان شاعران را نشان دهید، که نداریم، علت آن چیست؟ علت در آن است، که ما برخورد مسوولانه و رسالمدانه نداشتیم.

ببینید صدیقه و خیام را سنگسار کردند، سحرگل را سر تراشیدند و هتک حرمت کردند، کدام نویسنده ما این فاجعه‌ها را پوشش داستانی داد و در مورد آن پژوهش ریشه‌بی کرد، هیچ یک یا محدود کسان!

حتا شما میدانید، که تا دهه 40 فردوسی را کسی نمیشناخت، رسالت ما چیست؟ معرفی و شناختاندن هویت ملی و فرهنگی ما در سطح نازل قرار دارد و کمترین نویسنده و شاعر ما آن را به تصویر کشیده اند، فریاد هیچ یک از دانشمندان و دانش پژوهان ما برای شناختاندن آیین فرهنگ ماندگارمان برنخاست.

فرهنگ کتاب خوانی در میان روشنفکران ما وجود ندارد، کسی به خواندن کتاب خود را زحمت نمیدهد، در رسانه ها و فیسبوک (پدیده نوظهور در شبکه جهانی انترنیت) نوشته ها تهوع آور است، موسیقی تهوع آور است، انتخاب شعر موسیقی از درد دندان و گل دانه دانه پیش نمیرود.

همه و همه مستلزم نوسازی و بهسازیست، تنها و تنها ادبیات پیشرونده و متعالی میتواند پاسخگوی نیازهای کنونی باشد، نی آنچه به نام ادبیات در خور جامعه داده میشود.

به آرزوی کامیابیهای مزید در عرصه ادبیات و انتباه سالم از گذشته های مملو از نارساییها در این عرصه. خرد یار ومدد گارتان.»

بعد از چنین نگرش نقادانه، پیام شام آشنایی با آفریده های ادبی که در نتیجه جمع بندی نظریات سخنرانان تنظیم یافته بود، به وسیله صدیق وفا یک تن از برگزارکننده گان همایش به خوانش گرفته شد.

در پیام همایش، از نام اشتراک کننده گان اقدامها و تلاشهای پیگیرانه فرهنگیان داخل کشور به حیث یک دستاورد بزرگ در عرصه دموکراتیزه ساختن رسانه ها مورد پشتیبانی قرار گرفت.

همایش که در آن نخبه گان فرهنگی ما گرد هم آمده بودند، نمادی از هم سوئی و اتفاق آرا در بهسازی و انکشاف آفریده های ادبی در سمت بالنده گی پنداشته شده و حضور یابی نویسنده گان بهنام، شاعران برانزده، تحلیلگران و منتقدان ادبی، ژورنالیستان و نخبه گان این گلهای سر سبز فرهنگ پویای کشور در چنین برنامه غنیمت بزرگ دانسته شده و برای رشد و تکامل آتی ادبیات کشور نهایت ارزشمند و حیاتی خوانده شد.

همایش که ساعت 17:30 شام روز 14 جنوری 2012 آغاز یافته بود، تا ساعت 2 بجاء شب ادامه داشت.